

Kędzior, Krzysztof

Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : (kadencja 2001-2003) : Wspomnienia pośmiertne : Adam Morecki (1929-2001)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 64, 50-52

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

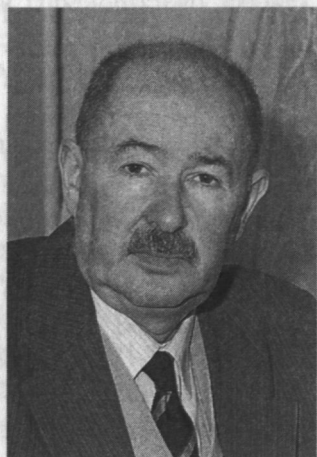
osiągnięć slawistyki polskiej. Ważnym elementem tej publikacji jest opracowana przez Profesora Sławskiego obszerna i cenna rozprawa *Zarys słowotwórstwa prasłowiańskiego*, ogłoszona w trzech pierwszych tomach Słownika, stanowiąca syntezę jego wcześniejszych opracowań tej tematyki. Z bogatego dorobku naukowego Profesora należy wymienić jeszcze dwa nurty: liczne prace z zakresu językoznawstwa południowosłowiańskiego, a zwłaszcza bułgarskiego oraz prace dotyczące języka starosłowiańskiego. Pierwsze z nich łączą się z pracą pedagogiczną Profesora, zapoczątkowaną jeszcze w czasie okupacji. Należą tu podręczniki uniwersyteckie, jak *Gramatyka języka bułgarskiego* (1953, 1962), *Podręczny słownik bułgarsko-polski* (1963, 1987), *Języki południowosłowiańskie* (1954 w zbiorowej pracy *Przegląd i charakterystyka języków słowiańskich*), *Zarys dialektologii południowosłowiańskiej* (1962), a także wiele rozpraw i artykułów o językach południowosłowiańskich. Drugie dotyczy słownictwa starosłowiańskiego m.in. w takich zabytkach, jak np. księga Sawy czy Kodeks Assemaniego. Należy jeszcze wspomnieć o obszernym opracowaniu języków słowiańskich w dziele zbiorowym *Języki indoeuropejskie*, 1988.

Profesor Sławski jako wykładowca uniwersytecki wykształcił całe pokolenie slawistów. Jego uczniowie zajmują dziś kierownicze stanowiska w uniwersytetach polskich i w Polskiej Akademii Nauk.

Janusz Siatkowski

ADAM MORECKI

(1929–2001)

Adam Morecki urodził się dnia 5 września 1929 roku w Krakowie, gdzie w 1951 roku ukończył studia na Wydziale Elektromechanicznym Akademii Górniczo-Hutniczej (AGH). Już podczas studiów, w roku 1949 został asystentem w Katedrze Mechaniki i Wytrzymałości. W latach 1952–1955 odbył studia doktoranckie w Instytucie Górniczym w Moskwie i na podstawie rozprawy pt. „Badanie procesów hamowania i wybór racjonalnego hamulca maszyn wyciągowych” uzyskał stopień kandydata (doktora) nauk technicznych. W 1955 roku otrzymał skierowanie do pracy w Politechnice Warszawskiej, gdzie

wraz z prof. Janem Oderfeldem otrzymał zadanie utworzenia katedry Teorii Maszyn i Mechanizmów. W Katedrze tej (obecnie Zakładzie Instytutu Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej –ITLiMS PW) pracował do końca życia: od roku 1955 jako adiunkt, od 1958 docent, od 1968 profesor nadzwyczajny, a od 1974 jako profesor zwyczajny. W latach 1961–1970 był Kierownikiem Zakładu Miernictwa Wielkości Dynamicznych przy Katedrze TMM, w latach 1961–1964 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa PW, od 1968 do 1974 kierował Zakładem TMM. W latach 1955–1965 był równocześnie zatrudniony w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie, a w latach 1986–1997 był profesorem (część etatu) w Instytucie Mechaniki i Wibroakustyki AGH.

Od 1964 roku do końca życia kierował interdyscyplinarnym Zespołem naukowo-badawczym Robotyki i Biomechaniki Technicznej w IT-LiMS PW. Szeroko znane, odbywane nieprzerwanie przez 37 lat, piątkowe seminaria tego Zespołu gromadziły zainteresowanych tematyką badaczy i studentów z całej Polski, a także z zagranicy.

Profesor Adam Morecki był współtwórcą polskiej szkoły teorii maszyn i mechanizmów, twórcą polskiej szkoły biomechaniki technicznej i robotyki. Prowadził badania naukowe równolegle w kilku dziedzinach. Najwcześniejsze Jego badania dotyczyły struktury i kinematyki mechanizmów, dynamiki maszyn i przekładni zębatych oraz pomiarów wielkości mechanicznych maszyn metodami elektrycznymi. Wraz z Zespołem był twórcą wykonanych w Politechnice Warszawskiej i zainstalowanych w wielu ośrodkach w Polsce i za granicą maszyn do wzorcowania dynamometrów dużych sił.

W 1962 roku, zainspirowany kontaktami naukowymi ze środowiskiem nauk przyrodniczych i medycznych, zorganizował interdyscyplinarny zespół badawczy i rozpoczął pracę w dziedzinie bioniki ruchu, biomechaniki inżynierskiej i rehabilitacyjnej oraz robotyki. Koncentrował się na analizie struktury i cech układu ruchu człowieka jako biomaszyny, a wyniki badań zastosował w medycynie i technice. Wraz z zespołem wynalazł sztuczny mięsień szkieletowy i rozwinął teorię sterowania biomanipulatorem, był współtwórcą stymulatorów wszczepionych do pobudzania sparaliżowanych kończyn, współkonstruktorem protez i aparatów ortopedycznych z napędem pneumatycznym i elektrycznym. Zaprojektował stanowisko do obsługi paraplegików zabudowane na wózku inwalidzkim. Pod Jego kierunkiem powstały prace nt. modelowania ruchu ciała człowieka z zastosowaniem metod analitycznych i numerycznych znanych w mechanice maszyn. W ostatnim okresie koncentrował się na opracowaniu manipulatorów bionicznych i maszyn kroczących.

Podsumowaniem prac Profesora Adama Moreckiego są monografie, książki, materiały kongresowe (łącznie 37 pozycji) oraz 324 publikacje i 17 patentów.

Był wychowawcą wielu pokoleń polskich inżynierów, wypromował 24 doktorów.

Cieszył się dużym autorytetem w międzynarodowym środowisku naukowym, był członkiem licznych krajowych i międzynarodowych rad naukowych instytucji, towarzystw i czasopism, w tym Międzynarodowego Centrum Nauk Mechanicznych (CISM) w Udine, sekretarzem generalnym (1984–1987) i prezydentem (1992–1995) Międzynarodowej Federacji Teorii Maszyn i Mechanizmów (IFTToMM), założycielem (1987) i pierwszym przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Biomechaniki, przewodniczącym Polskiego Komitetu Teorii Maszyn i Mechanizmów przy Komitecie Budowy Maszyn PAN, przewodniczącym Komitetu Robotyki POLSPAR, członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną uzyskał wiele krajowych i zagranicznych wyróżnień i nagród. Był doktorem honoris causa AGH, członkiem zwyczajnym Akademii Inżynierskiej w Polsce, członkiem Warszawskiego Towarzystwa Naukowego, laureatem prestiżowej Engelberger Award w dziedzinie robotyki, został odznaczony Krzyżami Kawalerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Profesor Adam Morecki był – dla Jego studentów i współpracowników – wspaniałym nauczycielem, wzorem człowieka o rzadko spotykanej aktywności i pracowitości, szanowanym Kolegą i życzliwym Przyjacielem.

Zmarł nagle na atak serca w trakcie podróży służbowej w dniu 20 maja 2001 roku. Pochowany jest na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie (kwatery 52F, rząd 3, grób 6).

Krzysztof Kędzior

ZBIGNIEW OSIŃSKI (1926–2001)

Dnia 12. 06. 2001 r. zmarł prof. Zbigniew Osiński – wybitny uczony, mechanik – od ponad pięćdziesięciu lat związany z Politechniką Warszawską.

Urodził się 01.01.1926 r. w Kutnie. W czasie okupacji w latach 1942–1944 jest żołnierzem Armii Krajowej. Po wyzwoleniu wstępuje na studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Łódzkiej. Studia te kończy w 1949 r. ale już jako student jest asystentem na Wydziale Mechanicznym w latach 1947–1950. Po ukończeniu studiów podejmuje pracę konstrukcyjną i technologiczną w przemyśle lotniczym przenosząc się w 1950 r. do Warszawy.